

Thông tin về UNDP - GEF SGP tại Việt Nam

Định hướng Ưu tiên SGP trong chương trình GEF 6

I. Giới thiệu:

Nhận thức được vai trò quan trọng của hộ gia đình và cộng đồng góp phần giải quyết các vấn đề môi trường toàn cầu, Chương trình phát triển của LHQ (UNDP) khởi xướng Chương trình tài trợ các dự án nhỏ của Quỹ môi trường toàn cầu (GEF SGP) vào năm 1992. GEF SGP tài trợ cho các tổ chức cộng đồng (CBO) và các tổ chức phi chính phủ địa phương (NGO) trên cơ sở áp dụng các giải pháp phù hợp với điều kiện của từng địa phương để giải quyết những vấn đề môi trường của địa phương trong các lĩnh vực trọng tâm của GEF.

Tiền đề cho hoạt động của GEF SGP là người dân sẽ có đủ khả năng bảo vệ môi trường khi họ hành động có tổ chức, có biện pháp kiểm soát việc sử dụng nguồn tài nguyên thiên nhiên, được cung cấp những kiến thức và thông tin cần thiết và nhận thức được rằng cuộc sống kinh tế và xã hội của họ tùy thuộc vào quản lý và sử dụng bền vững các nguồn tài nguyên thiên nhiên. Tuy nhiên, GEF SGP không đơn giản chỉ là một chương trình tài trợ cho những dự án nhỏ nhằm nâng cao chất lượng môi trường ở địa phương. Thông qua việc nâng cao nhận thức của quần chúng, xây dựng quan hệ đối tác và tăng cường đối thoại về các vấn đề chính sách, GEF SGP nhằm mục đích xây dựng môi trường thuận lợi trong phạm vi từng nước để góp phần phát triển bền vững và giải quyết các vấn đề môi trường toàn cầu.

GEF SGP Việt Nam (SGP) triển khai từ năm 1999. Hầu hết các dự án thuộc các lĩnh vực bảo tồn đa dạng sinh học (ĐDSH), giảm thiểu và thích ứng với BĐKH, và ngăn ngừa THĐ&HMH. Hầu hết các dự án có mục tiêu xây dựng mô hình trình diễn thử nghiệm các chiến lược, các kỹ thuật nhằm giải quyết các vấn đề môi trường và sử dụng bền vững tài nguyên thiên nhiên dựa trên phương pháp tiếp cận cộng đồng. Với nguồn lực nhỏ (50.000USD/dự án), nhưng kết quả của các dự án SGP đã có sức lan tỏa lớn, trong đó có nhiều dự án đã được nhân rộng với nguồn lực của các nhà tài trợ khác cũng như của các chương trình của chính phủ.

Việc thực hiện các dự án, SGP góp phần đáng kể xây dựng năng lực và tăng cường uy tín của các tổ chức xã hội dân sự. Qua gần 20 năm triển khai, SGP là một trong số rất ít chương trình tài trợ hiệu quả ở Việt Nam trong việc hỗ trợ cho các tổ chức xã hội dân sự và tổ chức cộng đồng nguồn lực để thực hiện các dự án/hoạt động cộng đồng trong bảo vệ môi trường và phát triển sinh kế bền vững dựa vào quản lý và sử dụng bền vững tài nguyên thiên nhiên, đặc biệt, với cơ chế tài trợ nhanh chóng, thân thiện, công khai và minh bạch. Trong chu kỳ GEF 5 (2010-2014), SGP đã tài trợ khoảng 30 dự án cho các tổ chức xã hội dân sự và tổ chức cộng đồng. Tính đến cuối năm 2015, SGP đã tài trợ cho tổng số 141 dự án, thực hiện trên 116 xã của 40 tỉnh trên khắp cả nước.

Các mục tiêu chính của GEF SGP

- Thực hiện trong phạm vi cộng đồng các chiến lược và kỹ thuật góp phần bảo vệ môi trường toàn cầu nếu các chiến lược và kỹ thuật này được nhân rộng theo thời gian;
- Rút ra những bài học từ thực tế hoạt động tại địa phương, hỗ trợ cho việc truyền bá những chiến lược hay sáng kiến thành công trên diện rộng thông qua các CBO, NGO, chính phủ, các cơ quan viện trợ phát triển, GEF và các cơ quan/tổ chức liên quan khác; và
- Xây dựng quan hệ đối tác và hệ thống của các đối tượng tham gia và thụ hưởng tại địa phương nhằm hỗ trợ và tăng cường năng lực của cộng đồng, các CBO và NGO địa phương để góp phần giải quyết các vấn đề môi trường và thúc đẩy quá trình phát triển bền vững.

Các lĩnh vực trọng tâm của GEF SGP

SGP tài trợ cho các dự án và hoạt động hỗ trợ cộng đồng trong các lĩnh vực bảo tồn đa dạng sinh học (ĐDSH), biến đổi khí hậu (BĐKH), thoái hoá đất và hoang mạc hóa (THĐ & HMH), các vùng nước quốc tế.

II. Tóm tắt Kế hoạch hành động thực hiện GEF SGP trong GEF 6 (2016-2018)

1. Phát triển hồ sơ dự án theo các định hướng ưu tiên sau:

• *Các ưu tiên:*

- Quản lý, sử dụng tổng hợp tài nguyên đất, nước, ĐDSH nhằm duy trì, cải thiện và phát triển sinh kế góp phần bảo tồn, quản lý và sử dụng bền vững các hệ sinh thái biển/ven biển và đất liền thông qua các tiếp cận cộng đồng nhằm thích ứng với nước biển dâng/hạn/mặn do tác động của BĐKH đặc biệt tại đồng bằng sông Cửu Long. Thúc đẩy tiến trình thể chế hóa và hoàn thiện mô hình quản lý các khu bảo tồn cấp cộng đồng duy trì các giá trị đa dạng sinh học, các hệ sinh thái, gìn giữ kiến thức bản địa và bảo tồn các giá trị văn hóa phi vật thể của các DTTS và cộng đồng địa phương
- Thực hiện canh tác nông nghiệp thông minh khí hậu (CSA) ở cấp cộng đồng trên cơ sở kết hợp kinh nghiệm truyền thống (TK) với áp dụng đồng bộ các kỹ thuật tiên tiến, kết hợp bảo tồn và sử dụng bền vững ĐDSH với quản lý đất bền vững (SLM) trong CSA nhằm đảm bảo sản xuất hiệu quả/bền vững, thích ứng với BĐKH, chống suy thoái đất và giảm tác động xấu đến môi trường.
- Phát triển năng lượng tái tạo bao gồm năng lượng sinh khối, năng lượng mặt trời. Tăng cường sử dụng hiệu quả phụ phẩm nông nghiệp góp phần giảm ô nhiễm môi trường.
- Quản lý rác thải rắn sinh hoạt nông thôn đồng bằng Sông Hồng bao gồm nâng cao nhận thức về phân loại rác tại nguồn, thu gom, vận chuyển và xử lý đúng cách, qua đó giảm được lượng rác thải cần vận chuyển, chôn lấp hay đưa vào lò đốt đủ tiêu chuẩn. Đối với ô nhiễm làng nghề, tùy vào tình hình cụ thể và năng lực của mỗi địa phương sẽ xem xét vận động cộng đồng phối hợp với các chương trình của nhà nước.

- *Khu vực địa lý ưu tiên: Đồng bằng sông Cửu Long và Đồng bằng Sông Hồng*
- *Kinh phí tài trợ: không quá 50.000 USD (tùy theo vấn đề ưu tiên và qui mô dự án)*
- *Đối tượng tiếp nhận tài trợ: các tổ chức phi chính phủ, tổ chức xã hội nghề nghiệp, tổ chức cộng đồng (quần chúng) của Việt Nam*
- *Các phương pháp tiếp cận dựa vào cộng đồng, ưu tiên cộng đồng dân nghèo, dân tộc thiểu số, các nhóm cộng đồng dễ bị tổn thương trước tác động của BĐKH (phụ nữ, trẻ em, người tàn tật và thanh niên).*

2. Tăng cường tác động của SGP ở cấp quốc gia và địa phương thông qua:

- Thử nghiệm các ý tưởng/chiến lược, cách tiếp cận sáng tạo, và nhân rộng, nâng cấp các mô hình thành công, các điển hình.
- Quản lý tri thức (đúc kết và phổ biến bài học kinh nghiệm và những điển hình, thành công).
- Tăng cường hoạt động vận động chính sách. Giới thiệu các dự án thành công cho các trường hợp nghiên cứu điển hình của các dự án lớn trong việc xây dựng và điều chỉnh chính sách.
- Phát triển năng lực cho các tổ chức xã hội dân sự (XHDS), các mạng lưới của các tổ chức XHDS ở Việt Nam. Tăng cường vai trò và đóng góp của các tổ chức và mạng lưới XHDS trong quá trình hoạch định chính sách.
- Truyền thông, quảng bá về kết quả và vận động cho SGP là một cơ chế tài trợ phù hợp và hiệu quả cho các tổ chức XHDS ở Việt Nam – tính bền vững của SGP tại Việt Nam.
- Lồng ghép, liên kết với các dự án lớn của chính phủ (các chương trình môi trường và phát triển bền vững của quốc gia và địa phương trong các lĩnh vực ĐDSH, BĐKH, THĐ&HMH, và các vùng nước quốc tế) và của các tổ chức quốc tế, chú trọng các dự án lớn và trung bình của GEF, của UN/DP Việt Nam.

3. Thủ tục xét duyệt ý tưởng/đề nghị dự án

- Tổ chức xin tài trợ viết ý tưởng dự án (theo mẫu qui định) và nộp cho GEF SGP.
- Điều phối viên (ĐPV) xem xét, sàng lọc và đề xuất Ban chỉ đạo quốc gia GEF SGP (BCĐQG) phê duyệt ý tưởng dự án.
- Tổ chức xin tài trợ có ý tưởng dự án được GEF SGP chấp thuận nộp đơn xin kinh phí tài trợ xây dựng dự án trong trường hợp có nhu cầu. GEF SGP cung cấp kinh phí cho hoạt động khảo sát và xây dựng dự án.
- ĐPV xem xét và phê duyệt đơn xin tài trợ kinh phí xây dựng dự án.
- Tổ chức xin tài trợ có ý tưởng dự án được GEF SGP chấp thuận xây dựng và viết Đề nghị dự án (theo mẫu qui định).
- Tổ chức xin tài trợ trình Đề nghị dự án cho ĐPV sàng lọc:
 - Đề nghị dự án có thể được ĐPV chấp thuận và trình cho BCĐQG xem xét và chọn lọc.
 - Đề nghị dự án có thể được trả lại để tổ chức xin tài trợ bổ xung theo góp ý của ĐPV và trình lại để BCĐQG xem xét và chọn lọc.
- Các đề nghị dự án ĐPV thông qua sẽ được trình cho BCĐQG xem xét và chọn lọc:
 - BCĐQG có thể chấp thuận đề nghị dự án.

- BCDQG có thể yêu cầu tổ chức xin tài trợ bổ xung và trình lại để BCDQG xem xét và chọn lọc.
- BCDQG có thể không chấp thuận đề nghị dự án.
- Các đề nghị dự án được BCDQG chấp thuận sẽ được đệ trình cho UNDP Việt Nam xem xét và thông qua.
- Các đề nghị dự án được UNDP Việt Nam thông qua sẽ trình lên Bộ phận điều phối chương trình GEF SGP tại New York (CPMT) và Văn phòng dịch vụ dự án LHQ (UNOPS) đề nghị cấp kinh phí.
- Các đề nghị dự án được CPMT và UNOPS chấp nhận sẽ tham gia vào GEF SGP tại Việt Nam.

Địa chỉ liên hệ

Chương trình UNDP- GEF SGP Việt Nam
Nguyễn Thị Thu Huyền, Điều phối viên quốc gia
Email: gef-sgp-vietnam@undp.org
Địa chỉ: 304 Kim Mã, Ba Đình, Hà Nội
Trang tin điện tử: <http://www.vn.undp.org/>